

Olrogs i Björke

Som en av de äldre har jag flera gånger fått frågan av de yngre, varifrån kommer namnet Olrogs och när.

I det gamla bondesamhället var det ofta namn på gårdarna. Gården kunde ha namn efter den plats den tillhörde tex. Holms, Nyvrets och Lunds. Förkortat för och tillnamn kunde bli gårdens namn, Jonas Olsson blev Jon - Ols, Per Olsson blev Per - Ols, Olof Nilsson blev gårdsnamnet O - Nils. De gamla namnen blekna bort vid generationsskiptena.

Gårdsnamnet Olrogs lever kvar i dagligt tal även bland de yngre. Gårdsnamnet före Olrogs var Björkmans, som vi kan följa tillbaka till lagaskifte i Björke by 1845 vid den förrättningen som avslutades år 1868 bildades bland annat en jordbruksfastighet i norra delen av Östra Björke med beteckningen Björke 6.5 nuvarande beteckning 6.35. Där byggde och bosatte sig Olof Björkman född 1826 och hans hustru Anna född Lundqvist från Björke nr. 9.

Efter deras död övertog ogifta barnen Anna, Per och Olof gårdens skötsel. År 1917 förvärvade syskonen Björkman Ol - Ers gården i Björke. Detta sedan sonen i gården Per-Olof och hans hustru Hilma 1916 flyttade till skogskörarstället Furmyren intill Hillevallen.

1918 sålde syskonen Björkman Björke 6.5 till Olrogs A.B. i Gävle. Köpet var inte avsett för att bruka gården som lantbruk.

Fastighetens stora innehav av gammal skog var intresset.

Redan första vintern började troligen den största slutavverkningen som förekommit på Björkeskogen. Efter avslutad avverkning sålde Olrogs A.B. fastigheten till Olof Olofsson år 1926. Olofsson fick därmed två fastigheter i Östra Björke för att skilja dem åt blev namnet Olrogs kvar.

Det gjordes gällande att syskonen Björkman före försäljningen av Björke 6.5 var väl försedda med kontanter. Detta med det tillskott som försäljningen av fastigheten inbringade, gjorde att de bedömdes som mycket förmögna.

Trots detta levde syskonen Björkman tillbakadraget och sparsamt gränsande till fattigdom.

När den som syskonen gav förtroendet att upprätta sin deklaration, fick insyn i deras ekonomiska läge och vetskap om att de saknade arvingar, föreslog han dem att testamentera sin på den tiden stora förmögenhet till Hille ålderdomshem, som han tidigare visat intresse för att om möjligt förbättra boende och vård för de gamla. Svar på sitt förslag fick han inte.

Efter syskonen Björkmans död var arvfonden enda arvtagare.

Erland.

Fotograf: Okänd. 1940-talet

[Hillebygden, Nr. 2, 1999]